

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За 2016 година

„БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ“ АД



София, март 2017 г.

Председател на СД:
Зам.Председател на СД:
Изпълнителен директор:
Член на СД:
Член на СД:
Член на СД:
Член на СД:
Член на СД:
Член на СД:

Калин Христов
Левон Хампарцумян
Мирослав Вичев
Георги Константинов
Виолина Маринова
Стилиян Вътев
Мартин Заимов
Петя Димитрова
Васил Христов

Главен счетоводител:

Ралица Георгиева

Адрес на управление:

София, бул."Цариградско шосе"№ 117

Обслужващи банки:

Уникредит Булбанк АД
ЦКБ АД
Първа инвестиционна банка АД

Одитори :

АФА ООД

Съдържание

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	8
3. ЕФЕКТИ ОТ ПРОМЯНА В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА	30
4. ПРИХОДИ	31
5. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	31
6. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	32
7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	32
8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	33
9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	33
10. КАПИТАЛИЗИРАНИ СОБСТВЕНИ РАЗХОДИ ЗА ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ	33
11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	34
12. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	34
13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	34
14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	35
15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	36
16. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	36
17. ДЪЛГОСРОЧНИ ГАРАНЦИОННИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ	37
18. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	37
19. УЧАСТИЕ В СЪВМЕСТНИ СПОРАЗУМЕНИЯ	37
20. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	38
21. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	39
22. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ	40
23. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ	41
24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	41
25. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	42
26. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	44
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	45
28. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	48
29. ПРЕДПЛАТЕНИ СУМИ ОТ КЛИЕНТИ	49
30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	49
31. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	50
32. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	50
33. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	51
34. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	58

БОРИКА - БАНКСЕРВИЗ АД**ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД**

за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

	Приложения	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Приходи	4	37 126	35 389
Други доходи/(загуби) от дейността, нетно	5	106	381
Разходи за материали	6	(1 166)	(1 310)
Разходи за външни услуги	7	(6 369)	(6 890)
Разходи за персонала	8	(12 650)	(11 618)
Разходи за амортизация	15,16	(5 505)	(5 395)
Други разходи за дейността	9	(553)	(306)
Капитализирани собствени разходи за дълготрайни активи	10	4	164
Печалба от оперативната дейност		10 993	10 415
Финансови приходи	11	75	221
Печалба преди данък върху печалбата		11 068	10 636
Разход за данък върху печалбата	12	(1 137)	(1 068)
Нетна печалба за годината		9 931	9 568
Други компоненти на всеобхватния доход			
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:</i>			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи		(15)	(101)
		(15)	(101)
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>			
		-	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	13	(15)	(101)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		9 916	9 467

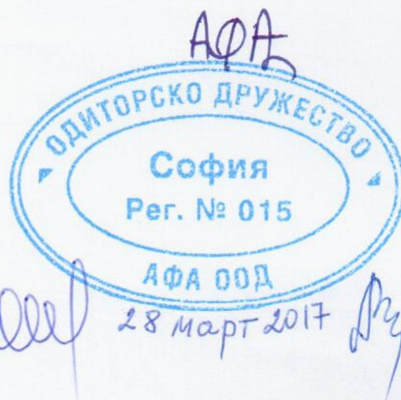
Приложенията на страници от 5 до 58 са неразделна част от финансовия отчет.

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

Главен счетоводител (съставител):

Ралица Георгиева



БОРИКА - БАНКСЕРВИЗ АД
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2016 година

АКТИВИ	Приложения	31 декември 2016 BGN '000	31 декември 2015 BGN преизчислен	1 януари 2015 BGN '000 преизчислен
Нетекущи активи				
Имоти, машини и оборудване	14	20 177	24 001	23 871
Нематериални активи	15	2 675	2 871	2 507
Финансови активи на разположение и за продажба	16	14	14	14
Дългосрочни гаранционни депозити в банки	17	154	153	-
Други нетекущи активи	18	513	716	20
		<u>23 533</u>	<u>27 755</u>	<u>26 412</u>
Текущи активи				
Материални запаси	20	283	472	352
Търговски вземания	21	1 614	1 423	1 212
Други текущи активи	22	1 283	1 212	1 076
Срочни депозити в банки	23	8 906	17 898	17 347
Парични средства и парични еквиваленти	24	35 125	20 400	18 840
		<u>47 211</u>	<u>41 405</u>	<u>38 827</u>
ОБЩО АКТИВИ		<u>70 744</u>	<u>69 160</u>	<u>65 239</u>
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
СОБСТВЕН КАПИТАЛ				
Основен акционерен капитал		10 639	10 639	10 639
Резерви		46 174	46 171	46 167
Неразпределена печалба	3	8 484	8 136 *	4 322 *
	25	<u>65 297</u>	<u>64 946</u>	<u>61 128</u>
ПАСИВИ				
Нетекущи задължения				
Пасиви по отсрочени данъци	3,26	178	86 *	72 *
Задължения към персонала при пенсиониране	27	747	756	564
		<u>925</u>	<u>842</u>	<u>636</u>
Текущи задължения				
Търговски задължения	3,28	1 005	360 *	648 *
Предплатени суми от клиенти	3,29	1 648	1 478 *	1 398 *
Задължения за данъци	30	1 001	797	713
Задължения към персонала и социалното осигуряване	31	868	737	716
		<u>4 522</u>	<u>3 372</u>	<u>3 475</u>
ОБЩО ПАСИВИ		<u>5 447</u>	<u>4 214</u>	<u>4 111</u>
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		<u>70 744</u>	<u>69 160</u>	<u>65 239</u>

Приложенията на страници от 5 до 58 са неразделна част от финансовия отчет.

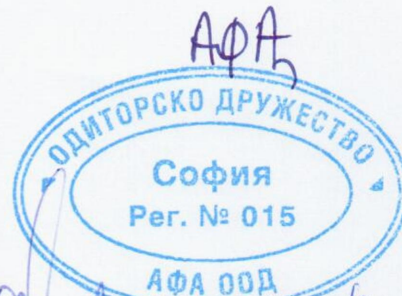
Финансовият отчет на страници от 1 до 58 е одобрен за издаване от Съвета на директорите и е подписан на 28 март 2017 година от:

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

Главен счетоводител (съставител):

Ралица Георгиева



28 март 2017

БОРИКА - БАНКСЕРВИЗ АД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

Приложения	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	45 294	42 401
Плащания на доставчици	(8 848)	(12 049)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване	(12 445)	(11 296)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)	(6 003)	(4 889)
Платени данъци върху печалбата, нетно	(1 159)	(943)
Други постъпления/(плащания), нетно	27	194
Нетни парични потоци от оперативна дейност	16 866	13 418
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупки на имоти, машини и обрудване	(1 827)	(4 715)
Постъпления от продажби на имоти, машини и оборудване	877	79
Покупки на нематериални активи	(673)	(1 148)
Предоставени срочни и гаранционни депозити в банки с инвестиционна цел	(3 000)	(17 556)
Постъпления от възстановени срочни депозити в банки с инвестиционна цел	12 012	17 015
Получени лихви по срочни депозити с инвестиционна цел	32	117
Постъпления от инвестиции на разположение и за продажба	2	1
Нетни парични потоци от/(използвани в) инвестиционната дейност	7 423	(6 207)
Парични потоци от финансова дейност		
Изплатени дивиденди	(9 564)	(5 649)
Нетни парични потоци използвани във финансовата дейност	(9 564)	(5 649)
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти	14 725	1 562
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	20 400	18 840
Ефект от нереализирани курсови разлики по парични средства и парични еквиваленти	-	(2)
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	35 125	20 400

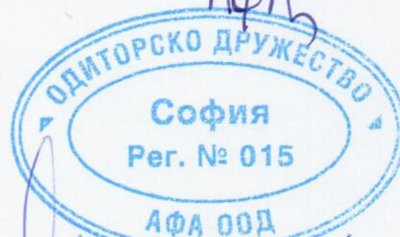
Приложенията на страници от 5 до 58 са неразделна част от финансовия отчет.

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

Главен счетоводител (съставител):

Ралица Георгиева



28 март 2017

БОРИКА - БАНКСЕРВИЗ АД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2016 година

	Приложения	Основен акционерен капитал BGN'000	Резерви BGN'000	Неразпределена печалба BGN'000	Общо собствен капитал BGN'000
Салдо на 1 януари 2015 година (оригинално отчетено)		10 639	46 167	5 575	62 381
Промяна в счетоводната политика	3	-	-	(1 253)	(1 253)
Салдо на 1 януари 2015 година (преизчислено)	3,25	10 639	46 167	4 322	61 128
Промени в собствения капитал за 2015 година:					
Разпределение на печалбата за 2014 година		-	4	(5 653)	(5 649)
* дивиденди		-	-	(5 649)	(5 649)
* резерви		-	4	(4)	-
Общ всеобхватен доход за годината (преизчислен), в т.ч.:		-	-	9 467	9 467
* нетна печалба за годината		-	-	9 568	9 568
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци		-	-	(101)	(101)
Салдо на 31 декември 2015 година (оригинално отчетено)		10 639	46 171	9 389	66 199
Промяна в счетоводната политика	3	-	-	(1 253)	(1 253)
Салдо на 31 декември 2015 година (преизчислено)	3,25	10 639	46 171	8 136	64 946
Промени в собствения капитал за 2016 година:					
Разпределение на печалбата за 2015 година		-	3	(9 568)	(9 565)
* дивиденди		-	-	(9 565)	(9 565)
* резерви		-	3	(3)	-
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:		-	-	9 916	9 916
* нетна печалба за годината		-	-	9 931	9 931
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци		-	-	(15)	(15)
Салдо на 31 декември 2016 година	25	10 639	46 174	8 484	65 297

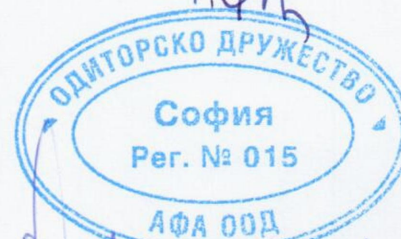
Приложенията на страници от 5 до 58 са неразделна част от финансовия отчет.

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

Главен счетоводител (съставител):

Ралица Георгиева



1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

БОРИКА - БАНКСЕРВИЗ АД е създадено през 2010 г. като акционерно дружество чрез сливането между двете дружества, БОРИКА АД и Банксервиз АД и е станало техен универсален правопреемник. То е с регистрация в България - със седалище и адрес на управление гр. София, район Младост, бул. Цариградско шосе № 117. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 12 август 2010 година.

Собственост и управление

БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД е непублично акционерно дружество.

Към 31.12.2016 г. записаният и внесен основен капитал на дружеството възлиза на 10,638,940 лв. и е разпределен в 1,063,894 бр. обикновени поименни акции с право на глас всяка с номинална стойност 10 лева.

Към 31.12.2016 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

Акционер	% участие
1 Българска народна банка	36.11%
2 УниКредит Булбанк АД	13.84%
3 Банка ДСК ЕАД	7.06%
4 ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД	6.85%
5 Обединена българска банка АД	6.58%
6 Първа инвестиционна банка АД	5.77%
7 Централна кооперативна банка АД	4.17%
8 Сосиете Женерал Експресбанк АД	4.15%
9 Общинска банка АД	3.80%
10 Райфайзенбанк България ЕАД	2.62%
11 СИБАНК АД	2.09%
12 Банка Пиреос България АД	1.69%
13 Алианц Банк България АД	1.13%
14 Интернешънъл асет банк АД	1.10%
15 Търговска банка Инвестбанк АД	0.91%
16 ПроКредит Банк България АД	0.84%
17 Токуда банк АД	0.27%
18 БНП Париба С.А. – клон София КЧТ	0.24%
19 Ситибанк Европа АД - клон България КЧТ	0.20%
20 ТБ Виктория ЕАД	0.18%
21 Българска банка за развитие АД	0.17%
22 Тексимбанк АД	0.13%
23 Ти Би Ай Банк ЕАД	0.08%
24 Те-Дже Зираат Банкась А.Ш., клон София -	0.01%
Общо	100.00%

Дружеството има едностепенна система на управление със съвет на директорите (СД) от 9 членове. Ръководството на дружеството в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2016 г.:

- Калин Христов - председател;
- Левон Хампарцумян – зам. председател;
- Мирослав Вичев – член;
- Виолина Маринова – член;
- Петя Димитрова - член;
- Стилиян Вътев - член;
- Васил Христов – член;
- Георги Константинов - член;
- Мартин Заимов - член;

Към 31.12.2016 г. дружеството се представлява и управлява от главния изпълнителния директор Мирослав Вичев.

Към 31.12.2016 г. общият брой на персонала в дружеството е 305 служители (31.12.2015 г.: 306 служители).

Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството включва следните видове операции и сделки:

- Проектиране, стандартизиране, изграждане и опериране на платежни системи за обслужване на платежни операции в лева, евро и платежни операции, инициирани с банкови карти;
- проектиране, стандартизиране, изграждане и опериране на авторизационни системи за картови разплащания;
- изпълнение на междубанкови налични парични преводи;
- проектиране, стандартизация, изграждане и поддържане на оперативна свързаност с местни и международни авторизационни центрове, картови оператори и оператори на платежни системи;
- предоставяне на допълнителни услуги, свързани с банкови карти като персонализиране, активиране, печат и промени на ПИН и др.;
- изпитване и одобряване на технически и програмни средства за осигуряване на оперативна съвместимост на оборудването и необходимото ниво на защита срещу неоторизиран достъп;
- изграждане и опериране на техническа и технологична инфраструктура за обслужване на плащания с банкови карти;
- разработване, поддържане и опериране на информационни системи и услуги;
- разработване и поддръжка на софтуерни продукти и услуги;
- изграждане и доставка на удостоверителни услуги;
- инженерингови услуги, свързани с монтаж, поддръжка и сервиз на АТМ и ПОС устройства и друга ИТ инфраструктура;

- обучение на потребители за обслужване и авторизация и плащания чрез банкови карти и други платежни инструменти;
- търговска и консултантска дейност;
- други дейности незабранени от закона, след получаване на изискуемите лицензи и разрешения, ако това е необходимо.

Дружеството е лицензиран от БНБ оператор на платежни системи с окончателност на сетълмента за обслужване на клиентски преводи в лева, за обслужване на плащания с банкови карти и за обслужване на клиентски преводи в евро.

1.2. Структура на дружеството

Към 31.12.2016 г. БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД има разкрити офиси извън централно управление в гр.София и представителства в следните градове:

Регион Изток: гр. Бургас, гр. Варна, гр. Добрич, гр. Шумен, гр. Сливен и гр.Ямбол;

Регион Запад: гр. Видин, гр. Монтана, гр. Враца, гр. Благоевград, гр. Кюстендил и гр. Перник;

Регион Север: гр. Велико Търново, гр. Плевен, гр. Ловеч, гр. Търговище, гр. Разград, гр. Русе, гр. Силистра и гр. Габрово;

Регион Юг: гр. Пловдив, гр. Пазарджик, гр. Стара Загора, гр. Хасково, гр. Кърджали и гр. Смолян.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2013 – 2016 г. са представени в таблицата по – долу:

Показател	2013	2014	2015	2016
БВП в млн. лева	82,166	83,634	88,571	91,873*
Реален растеж на БВП	0.9%	1.3%	3.6%	3.4%*
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	-0.9%	-2.0%	-0.9%	-0.5%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.47	1.47	1.76	1.77
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.43	1.59	1.80	1.86
Основен лихвен процент в края на годината	0.02	0.02	0.01	0.00
Безработица (в края на годината)	11.8%	10.7%	10.0%	8.0%

**Прогноза на БНБ за 2016 г., източник: БНБ.*

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на БОРИКА-БАНКСЕРВИЗ АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2016 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2016 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 19 (ревизиран 2011 г.) Доходи на наети лица (в сила за годишни периоди от 1.07.2014 г. – приет от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).* Тази промяна е свързана с разяснение относно третирането на вноски, направени от страна на служители или трети лица в планове с дефинирани доходи, съгласно формалните условия на съответния план. Промяната определя, че тези вноски следва да се третират като намаление на разходите за стаж като се разпределят за периода на трудов стаж когато те са обвързани с годините на трудов стаж на лицето, а се приспадат от разходите за стаж за периода на полагане на труда, когато вноските не са обвързани със стажа;

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2010-2012 (м.декември 2013 г.) - подобрения в МСФО 2, МСФО 3, МСФО 8, МСФО 13, МСС 16, МСС 24, МСС 38 (в сила за годишни периоди от 01.07.2014 г. – приети от ЕК за годишни периоди от 01.02.2015 г.).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) промяна в дефиницията на „период на (безусловно) придобиване на права” и „пазарно условие” и са добавени „условие на изпълнението” и „условие на услугата” (МСФО 2); б) уточнение за третирането на условните възнаграждения при бизнес комбинации, които отговарят на определението за финансов инструмент (като финансови задължения или инструменти на собствения капитал) и тяхната оценка в края на всеки отчетен период – по справедлива стойност, вкл. представянето на

ефектите от нея в отчета за всеобхватния доход (МСФО 3, МСФО 9, МСС 39 и МСС 37); в) изискване за оповестяване на преценките и критериите при определянето на агрегираните оперативни сегменти за целите на сегментното отчитане (МСФО 8); г) допълнително разяснение относно техниката на корекция на отчетна стойност и натрупаната амортизация в случаите, когато дадени активи са преоценени, като се поставя изискване тя да е последователна като подход спрямо преоценката на балансовата стойност на съответния актив (МСС 16, МСС 38); д) уточнение относно дружество предлагащо ключов управленски персонал като услуга на друго дружество, че то също е негово свързано лице (МСС 24);

- *МСФО 14 Отсрочени активи и пасиви по регулирани дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. - ЕК отлага процеса по приемането на този междинен стандарт до издаването на финалния стандарт).* Този стандарт е нов и служи като междинен стандарт, приложим само за предприятия, които ще преминават към МСФО като отчетна рамка за първи път, с действие до приключването на проекта за нов всеобхватен стандарт, който ще адресира такъв тип регулирани дейности. Не се прилага от предприятия вече преминали към МСФО.

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите.

- *Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м. септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: 1) допълнителни пояснения, че едно дружество може да рекласифицира активи „държани за продажба” към активи „държани за разпределение към собствениците” (и обратно) и това не третира като промяна на първоначалния план на освобождаване, както и на датата на класификацията по реда на МСФО 5; 2) допълнителни насоки за разяснение дали един договор за обслужване относно един напълно отписан трансфериран финансов актив представлява по същество продължаващ ангажимент при трансфера за целите на определяне обхвата на необходимите оповестявания; както и разяснение относно приложимостта на изискванията за оповестяване на нетирането на финансови активи и пасиви в съкратени междинни финансови отчети (МСФО 7); 3) уточнение относно изискването в стандарта, че висококачествените корпоративни облигации използвани, които се използват при определянето на дисконтовия фактор за доходите след напускане следва да бъдат деноминирани в същата валута, в която се изплащат и доходите на съответните наети лица, т.е. дълбочината на пазара трябва да се изследва на ниво валута (МСС 19); и 4) пояснение на изрази-изискване „на друго място в междинния финансов отчет”, т.е., че това означава както представянето на информацията в кое и да е място в междинния финансов отчет, но и представянето на друго място в цялостната междинна отчетност (доклади), вкл. междинни

доклади на ръководството, стига да е налице кръстосана референция между междинния финансов отчет и мястото, където е включено оповестяването (МСС 34);

- *МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).* С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в дъщерни, асоциирани и съвместни дружества в самостоятелните финансови отчети.

- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и оборудването (ДМА) по реда на МСС 16, а не съгласно МСС 41 (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното (ДМА) в индустриалното производство;

- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно а допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);

- *МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – приет от ЕК).* Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 за бизнес комбинации;

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно изключения при консолидация от инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – приети от ЕК).* Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от задължение за консолидация на дружества със статус на дружество-майка. – основно за: 1) дали и как едно инвестиционно дружество следва да отчита едно дъщерно дружество по справедлива стойност, когато дъщерното дружество предоставя инвестиционни услуги на трети лица или поддържащи услуги на самото инвестиционно дружество; 2) взаимодействието между промените за инвестиционни дружества и освобождаването от необходимостта за изготвяне на консолидиран финансов отчет според МСФО 10; 3) дали едно не-инвестиционно дружество трябва да прилага отчитането по справедлива стойност на свои съвместни или асоциирани дружества, които са инвестиционни дружества.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2016 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и

стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информация относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Предположението е, че въвеждането на този стандарт може да доведе до следните промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди. Ръководството на дружеството е в процес на задълбочено проучване на възможните ефекти и случаите на договори с клиенти, при които ще се наложат промени в прилаганата към настоящия момент счетоводна политика;

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК).* Тези пояснения са свързани с (а) идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) трансфера на лицензии. Също така тази промяна дава и облекчения при преминаването към новия стандарт.

- *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя.

Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга - МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизинга при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществена промяна в при текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на практиката; б) При лизингодателите не би имало съществени промени и те биха продължили да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, един по-подробен анализ на условията на договорите следва да се направи и от тяхна страна и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за прекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ръководството на дружеството е в процес на задълбочено проучване на възможните ефекти и случаите на договори за наем и лизинг с клиенти, при които ще се наложат промени в прилаганата към настоящия момент счетоводна политика;

- *МСС 7(променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци; или (б) от промени в резултат на непарични транзакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности, и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2016 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК);*

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК);*

- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – отложена процедура по приемане от ЕК за неопределен период);*

- *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – не приет от ЕК) - признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби;*
- *МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – пояснения (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК);*
- *МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК);*
- *Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК);*
- *КРМСФО 22 (променен) – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК);*
- *МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК);*

Финансовите отчети са изготвени на база историческата цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема за отчетна валута за представяне. Данните в отчета за финансовото състояние и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и на разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в *Приложение № 2.21*.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството обичайно представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година (период). Когато е необходимо, най-често при промяна на счетоводна политика, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2016 г. е направена ретроспективна промяна на прилаганата счетоводна политика по признаване на приходите на дружеството по договори за квалифициран електронен подпис (КЕП), с цел да се постигне тяхното по-добро представяне спрямо променената структура на подписването от дружеството договори с клиенти, (времево разпределение на подписването на договорите по протежението на финансовата година и съотношенията на едногодишни и тригодишни договори). Ръководството преценява, че тази промяна доближава максимално и прилаганата политика до правилата, които установява предстоящият за приложение МСФО 15.

За целта са направени ретроспективни преизчисления и рекласификации в сравнителната информация на отчета за финансово състояние към 01.01.2015 г. и 31.12.2015 г. по отношение на следните обекти: неразпределена печалба, пасиви по отсрочени данъци, предплатени приходи и търговски задължения (*Приложение № 3*). Ръководството е преценило тези промени за цялостното представяне на информацията и е приело, че е необходимо изготвянето и представянето на трети отчет за финансовото състояние към 01.01.2015 г. Изчислените ефекти в отчета за всеобхватния доход и отчетената печалба за 2015 г. са изключително несъществени и затова не са отразени в сравнителните показатели за 2015 г. на този отчет.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и отчетната валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага заключителния курс на БНБ към 31 декември.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третират в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като текущи приходи и разходи към “други доходи/(загуби) от дейността”, нетно.

2.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и измервайки разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ. Дружеството генерира приходи от такси по периодично предоставяни услуги за извършване на разплащания, достъп до информационни системи, ползване на мрежи за пренос на данни или по договори за абонаментна поддръжка на софтуери и други подобни. Тези приходи се признават текущо в отчета за всеобхватния доход (в текущия резултат за периода) при и за периода на предоставяне на услугата.

Приходите от предоставяне на услуги, свързани с квалифицирани електронни подписи (КЕП) се признават на систематична (месечна) база през периода на действие на едногодишните

или тригодишни договори, доколкото тя отразява начина, по който клиентите консумират предоставяната услуга.

При продажбите на стоки приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават в купувача.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Нетните разлики от промяна на валутните курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”. В тази статия се представят и лихвите по банковите текущи сметки.

Приходите от лихви по предоставени депозити, както и приходите от дивиденди от инвестиции се представят в статията „финансови приходи” от отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Предплатените разходи се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни заеми (нетно), както и обезценки на финансови активи.

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност) намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ

разход в момента на придобиването им. Този разход се представя към разходите за амортизация в отчета за всеобхватния доход.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Срокът на годност на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, предоставената информация от предприятието-производител на тези активи, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – от 25 г. до 50 г.;
- съоръжения – от 10 до 25 г.;
- машини и оборудване – от 5 до 7 г.;
- сървъри –от 4 до 5г.;
- компютърна и офис техника– от 2 до 5 г.;
- транспортни средства – от 4 до 6 г.;
- стопански инвентар – 7 г.

Когато отделни части на определен актив имат различен полезен живот те се обособяват като самостоятелни компоненти за целите на амортизирането.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат като други разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за ползване на програмни продукти и вътрешно-генерирани програмни продукти от самото дружество, предназначени за търговска експлоатация.

Първоначално оценяване

Разходите, свързани с научноизследователска дейност (изследователската фаза по разработка на вътрешен проект) се отчитат като разходи за периода на неговото възникване. Нематериален актив, който възниква в резултат на развойна дейност (фаза “развитие/развойна” на вътрешен проект) се признава за актив, когато са спазени следните критерии, които предприятието е в състояние да демонстрира:

- техническа способност за завършване на нематериалния актив, така че да бъде готов за употреба или продажба;
- намерение за завършване на нематериалния актив и за неговото използване или продажба;
- способност за използване или продажба на нематериалния актив;

- начините, по които нематериалния актив ще доведе до генерирането на бъдещи икономически ползи, както и на наличието на пазар за продуктите на нематериалния актив или на самия него или полезността му при вътрешна употреба;
- наличие на адекватни технически, финансови и други ресурси, необходими за финализиране развитието, използването или продажбата на нематериалния актив; и
- способност за оценяване на разходите, произтичащи от нематериалния актив по време на неговото развитие.

При оценката на вътрешно-генерираните програмни продукти се включват само преките разходи, направени за тяхното разработване на фаза “развойна” и от момента, от който тези продукти започнат да отговарят едновременно на горепосочените критерии. Тези разходи се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “капитализирани собствени разходи за дълготрайни активи”.

Методи на амортизация

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 до 10 години.

Обезценка на активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава загубите от обезценката се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.8. Финансови активи на разположение и за продажба

Дългосрочните инвестиции на разположение и за продажба на дружеството са недеривативни финансови активи, представляващи акции от капитала на други дружества (малцинствено участие), и които са определени от ръководството като предназначени “и за продажба” и не попадат в останалите категории на финансовите активи. Те са оценени и представени в отчета за финансовото състояние по себестойност, намалена до възстановима стойност при наличие на индикатори за обезценка на инвестицията, доколкото тези инвестиции са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват и нямат котировки на активен пазар, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с висока несигурност, за да се достигне до надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в статията други разходи от отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (*Приложение № 2.19.1*).

2.9. Съвместни споразумения

Съвместни дейности

Съвместна дейност е такъв тип съвместно споразумение, където страните имат съвместен контрол и имат по същество права спрямо активите и пасивите, свързани и произтичащи от това споразумение. Съвместен контрол се приема, че е налице когато страните по едно споразумение са се договорили да споделят контрола върху това споразумение, а това споделяне съществува само когато решенията за значимите дейности изискват консенсус между страните, споделящи контрола.

Когато дружеството предприема и осъществява стопански дейности под формата на съвместни дейности, то признава в своите финансови отчети:

- своите активи и своя дял от активите, държани общо;
- своите пасиви и своя дял от пасивите, поети общо;
- своите приходи от продажбата на неговата част от продуктите/резултатите от съвместната дейност;
- своя дял от приходите от продажбата на продуктите/резултатите от съвместната дейност; и
- своите разходи и своя дял от общо поетите.

Дружеството счетоводно отчита активите, пасивите, приходите и разходите, свързани с неговото участие в съвместната дейност съгласно своята счетоводна политика за съответния тип отчетен обект.

Когато дружеството реализира операция със съвместната дейност, където то е съвместен участник, която операция е продажба или вноска на активи, тогава то признава печалба или загуба по тази операция до степента на участието на другите страни в съвместното споразумение. И обратно, когато дружеството реализира операция със съвместната дейност, където то е съвместен участник, която операция е доставка на активи, тогава то признава своя дял в печалбата или загубата, когато този актив се препродаде на трето лице.

2.10. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от: доставната себестойност и нетна реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат материалите и стоките в тяхното настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността) - това са всички доставни разходи, които включват: покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалните запаси в готов за тяхното използване вид.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно претеглена стойност.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база анализ от специалисти в дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.11. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход към “други разходи” (в печалбата или загубата за годината). В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към “други доходи” (в печалбата или загубата за годината) за сметка на намаление на коректива.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

2.12. Срочни депозити в банки

Депозити в банки представляват вземания от банки по инвестирани свободни парични ресурси под формата на срочни депозити с оригинален матуритет над 3 месеца и по които депозити има ограничителни договорни условия или високи санкции за предсрочно ползване, вкл. намеренията на дружеството са депозитите да се държат до падеж, и са с инвестиционна цел. В случай, че и остатъчният срок на такива депозити е над 12 месеца и са трайно блокирани, вкл. с гаранционна цел, вземането се класифицира и представя в състава на нетекущите активи. Депозитите се оценяват и се представят в отчета за финансовото състояние по амортизируема стойност.

В отчета за финансовото състояние те се представят към групата на финансови активи от вида “срочни или блокирани (гаранционни) депозити в банки”, с инвестиционна цел, а в отчета за паричните потоци – към паричните потоци, ангажирани в инвестиционната дейност на дружеството.

2.13. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 (три) месеца. За целите на отчета за паричните потоци банковите депозити са анализирани и представени съгласно целите и намеренията на дружеството за доходност от тях,

както и фактическата обичайна продължителност на инвестирането в такъв тип депозити, вкл. ограничителни договорни условия или санкции за предсрочно ползване.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от инвестиции на дружеството в постоянно продължавани парични депозити – като инвестиционна дейност, доколкото по съдържание и намерения тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на дружеството.
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).
- при наличие на краткосрочно блокирани парични средства (депозити с оригинален матуритет до три месеца) същите са третираны като парични еквиваленти.

2.14. задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при който не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.19.2*).

2.15. Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя (в печалбата или загубата за годината).

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг - в печалбата или загубата за годината. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.16. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с персонала в „БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ” АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в Република България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2015 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на настите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирувани в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, Дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Дружеството признава задълженията към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими след повече от 12 месеца от края на отчетния период, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.17. Акционерен капитал и резерви

БОРИКА - БАНКСЕРВИЗ е акционерно дружество. Като такова то е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, по решение на Общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.18. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчната ставка за 2016 г. е 10 %. (2015 г.: 10 %)

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението за всички временни разлики на дружеството към датата на

финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2016 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна за 2017 г., която е в размер на 10%.

2.19. Финансови инструменти

2.19.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията “кредити и вземания”, включително срочните банкови депозити и паричните средства и еквиваленти, и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние .

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар (*Приложение № 2.11*). Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти (и срочни депозити) от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под три месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход към “други доходи от дейността” (в печалбата или загубата за годината).

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията (*Приложение № 2.20*)

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.8*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по:

- справедлива стойност - за дружества, чиито книжа са борсово котирани. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на усреднена борсова цена “купува”, обичайно за последния месец към датата на отчета за финансовото състояние, освен ако се търгува незначителен пакет от капитала на тези дружества и/или има силно ограничен обем сделки с тях - тогава борсовите цени се коригират чрез прилагането и на други оценъчни методи, или по изключение,

- цена на придобиване - за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени високи несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”.

При всяка продажба на инвестициите от този тип реализираните печалби или загуби се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи” или респ. “финансови разходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди към статията „финансови приходи”.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.19.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на дружеството включват задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.14*).

2.20. Оценяване по справедлива стойност

Определени активи и пасиви на дружеството се изисква съгласно МСФО да се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са финансовите активи на разположение и за продажба и търговски и други вземания и задължения, които се оценяват на повтаряема база.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

2.21. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.21.1.Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството (*Приложение № 27*).

2.21.2.Обезценки на вземания

Провизия за обезценка на търговски вземания се формира и признава когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Тя се определя на индивидуална основа, по длъжници. Значителни финансови затруднения на съответния длъжник по вземането, вероятността длъжникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочието в плащането повече от 90 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност

на очакваните бъдещи парични потоци от това вземане, дисконтирани по пазарен лихвен процент към датата на отчета за финансовото състояние (на база инвестиционните депозити). Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се отписва. (*Приложение № 21*).

В резултат на направените прегледи и анализи към 31.12.2016 г. е отчетена обезценка на вземания в размер на 6 х.лв. (2015 г.: 9 х.лв.) (*Приложение № 9*).

2.21.4.Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи за 2016 г. не е отчетена обезценка на материалните запаси (2015 г.: 3 х.лв.) (*Приложение № 9*).

2.21.5.Признаване на вътрешно-генерирани програмни продукти

От всички вътрешно-създадени програмни продукти и доработки на съществуващи версии се признават и капитализират в отчета за финансовото състояние само тези, за които на фазата на тяхното разработване има висока сигурност, че те ще бъдат включени за експлоатация в основната стопанска дейност на дружеството съгласно утвърдените планове и ще генерират приходи. При тяхната оценка се включват разходите за персонала, пряко участващ в разработването им, преки разходи за материали и за амортизации на активи, и други преки разходи (ако има такива), използвани през периода на създаването на актива (*Приложение № 10*).

През 2016 г. са признати вътрешно генерирани програмни продукти в размер на 4 х.лв. (2015 г.: 164 х.лв.).

Капитализираните разходи за разработка на вътрешно-създадени програмни продукти се амортизират на база очакван полезен живот, но не повече от 5 години, защото историческият опит на дружеството показва, че това е средният живот на повечето разработки, след което се налага нова преработка, подмяна или доработка (*Приложение № 15*).

3.ЕФЕКТИ ОТ ПРОМЯНА В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Ефектите от промяната в счетоводната политика при признаването на приходите от услуги, свързани с квалифицирани електронни подписи (КЕП) (*Приложение № 2.2*) са както следва:

а) в отчета за финансовото състояние към 01.01.2015 г.:

<i>аа) ефекти от преизчисления:</i>	<i>оригинално отчетено</i>	<i>промяна в счетоводната политика</i>	<i>преизчислено</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Неразпределена печалба	5,575	(1,253)	4,322
Пасиви по отсрочени данъци	211	(139)	72
Предплатени суми от клиенти (приходи)	-	1,392	1,392

аб) ефекти от рекласификации:

Търговски задължения	654	(6)	648
Предплатени суми от клиенти (приходи)	-	6	6

б) в отчета за финансовото състояние към 31.12.2015 г.:

<i>ба) ефекти от преизчисления:</i>	<i>оригинално отчетено</i>	<i>промяна в счетоводната политика</i>	<i>преизчислено</i>
	<i>31.12.2015 BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>31.12.2015 BGN'000</i>
Неразпределена печалба	9,389	(1,253)	8,136
Пасиви по отсрочени данъци	225	(139)	86
Предплатени суми от клиенти (приходи)	-	1,392	1,392

бб) ефекти от рекласификации:

Търговски задължения	395	(35)	360
Предплатени суми от клиенти (приходи)	-	35	35

4. ПРИХОДИ

Приходите са от предоставяне на услуги и включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Картови услуги	18,776	18,129
Регулирани услуги	11,815	10,916
Електронни услуги	4,265	4,059
Информационни услуги	2,005	2,034
Инфраструктурни услуги	265	251
	37,126	35,389

5. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

Другите доходи и загуби от дейността, нетно включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Положителни/(отрицателни) разлики от промяна на валутни курсове, нетно	(10)	181
<i>Приходи от продажби на стоки</i>	329	343
<i>Отчетна стойност на продадени стоки</i>	<u>(201)</u>	<u>(228)</u>
Печалба от продажба на стоки	<u>128</u>	<u>115</u>
<i>Приходи от продажби на дълготрайни активи</i>	877	79
<i>Балансова стойност на продадени дълготрайни активи</i>	(905)	(29)
<i>Разходи по продажбата на дълготрайни активи</i>	<u>(13)</u>	<u>-</u>
(Загуба)/печалба от продажба на дълготрайни активи	<u>(41)</u>	<u>50</u>
Наеми	13	22
Лихви по текущи сметки	1	2
Други	<u>15</u>	<u>11</u>
Общо	<u>106</u>	<u>381</u>

6. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Горива и енергия	492	658
Основни материали	432	390
Офис и канцеларски материали	194	183
Рекламни материали	37	55
Други	11	24
Общо	1,166	1,310

Разходите за *основни материали* включват: ленти, използвани при персонализация на банкови карти, пликкове за отпечатване на ПИН писма, материали използвани при сервизирането на банкомати, смарт карти и консумативи за удостоверителни услуги.

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Сервизни и лицензни такси	3,278	3,118
Наеми и охрана	921	938
Консултантски услуги	483	905
Телекомуникационни услуги	368	352
Одити и сертифициране	389	351
Реклама	184	276
Данъци и такси	144	145
Обучения	140	150
Транспорт	98	125
Поддръжка на офиси	96	114
Текущи ремонти	71	112
Застраховки	71	70
Банкови такси	43	51
Други услуги	83	183
Общо	6,369	6,890

Разходите за консултантски услуги включват начислени суми в размер на 64 х.лв. (2015 г.: 56 х.лв.), за предоставени услуги от регистрирания одитор, в т.ч.: независим финансов одит: 31 х.лв. (2015 г.: 31 х.лв.) и други услуги, несвързани с одита: 33 х.лв. (2015 г.: 25 х.лв.)

Разходите за консултантски услуги за 2015 г. включват разходи, свързани със съвместната дейност на дружеството в размер на 103 х.лв. (*Приложение № 19*).

8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Разходите за персонала включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Възнаграждения и заплати	10,074	9,240
Вноски по социалното осигуряване	1,243	1,179
Социални придобивки и плащания	1,010	995
Начислени суми за неизползвани платени отпуски	188	90
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	24	16
Начислени суми по планове с дефинирани доходи (<i>Приложение № 27</i>)	111	98
Общо	12,650	11,618

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи за дейността включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Отписани разходи, свързани със съвместна дейност (<i>Приложение № 19</i>)	302	-
Дарение	80	11
Командировки	72	166
Представителни мероприятия	62	93
Брак на дълготрайни активи	10	5
Обезценка на вземания	6	9
Обезценка на материални запаси	-	3
Други	21	19
Общо	553	306

10. КАПИТАЛИЗИРАНИ СОБСТВЕНИ РАЗХОДИ ЗА ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

През 2016 г. като капитализирани собствени разходи в размер на 4 х.лв. (2015 г.: 164 х.лв.) са представени разходите по развойната дейност, направени във връзка със създаването на нов вътрешно генериран програмен продукт за търговска експлоатация.

11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Приходи от лихви по предоставени депозити	73	220
Приходи от финансови активи на разположение и за продажба	2	1
Общо	75	221

12. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основните компоненти на разхода за данък за периодите, завършващи на 31 декември са:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
<u>Отчет за всеобхватния доход (печалба за годината)</u>		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	10,459	10,546
Текущ разход за данък върху печалбата за годината 10% (2015 г.: 10 %)	1,046	1,055
Отстъпка съгласно чл.92 ал.5 от ЗКПО	(1)	(1)
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>		
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	92	14
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	1,137	1,068

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Равнение на разхода за данък върху печалбата, определен спрямо счетоводния резултат (<u>печалба за годината</u>):		
<i>Счетоводна печалба за годината</i>	11,068	10,636
Данък върху печалбата - 10 %	1,106	1,064
Отстъпка съгласно чл.92 ал.5 от ЗКПО	(1)	(1)
<i>От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:</i>		
увеличения – 317 х.лв. (2015 г. : 60 х.лв.), с намаления - 3 х.лв. (2015 г.: 5 х.лв.)	32	5
Общо	1,137	1,068

13. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Към 31 декември *Другият всеобхватен доход* включва само компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата. Те са свързани с актюерски печалби и загуби по дългосрочното задължение на дружеството към персонала по пенсионни планове с дефинирани доходи.

14. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машины, съоръжения и оборудване		Транспортни средства		Други		Разходи за придобиване		Аванс за придобиване на имоти, машини, оборудване и транспортни средства		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност														
Салдо на 1 януари	13,911	13,911	34,588	31,419	1,117	1,117	539	332	522	519	-	-	50,677	47,298
Придобити	-	-	1,504	4,259	256	78	16	252	118	248	60	-	1,954	4,837
Отписани	(905)	-	(864)	(1,274)	(413)	(78)	(4)	(106)	(271)	-	-	-	(2,457)	(1,458)
Трансфер	-	-	358	184	-	-	-	61	(358)	(245)	-	-	-	-
Салдо на 31 декември	13,006	13,911	35,586	34,588	960	1,117	551	539	11	522	60	-	50,174	50,677
Надрупана амортизация														
Салдо на 1 януари	2,497	2,210	22,948	20,006	970	993	261	218	-	-	-	-	26,676	23,427
Начислена амортизация за годината	287	287	4,167	4,181	91	55	57	149	-	-	-	-	4,602	4,672
Отписана амортизация	-	-	(864)	(1,239)	(413)	(78)	(4)	(106)	-	-	-	-	(1,281)	(1,423)
Салдо на 31 декември	2,784	2,497	26,251	22,948	648	970	314	261	-	-	-	-	29,997	26,676
Балансова стойност на 31 декември														
	10,222	11,414	9,335	11,640	312	147	237	278	11	522	60	-	20,177	24,001
Балансова стойност на 1 януари														
	11,414	11,701	11,640	11,413	147	124	278	114	522	519	-	-	24,001	23,871

Към 31.12.2016 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват: земи на стойност 2,023 х.лв. (31.12.2015 г.: 2,928 х.лв.) и сгради с балансова стойност 8,199 х.лв. (31.12.2015 г.: 8,486 х.лв.).

През 2016 г. дружеството е продало земя с балансова стойност 905 х.лв., представляваща актив от съвместна дейност. Към 31.12.2015 г. в стойността на земи и сгради е включен имот на стойност 905 х.лв., представляващ актив от съвместната дейност на дружеството (*Приложение № 19*).

През 2016 г. дружеството е отписало капитализирани разходи за придобиване на дълготрайни материални активи, свързани със съвместната дейност в размер на 271 х.лв. и непризнат данъчен кредит по тях за 31 х.лв. (*Приложение № 9 и Приложение 19*).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември 2015 г. в размер на 522 х.лв. включват:

- разходи за разширение на системите за сигурност и контрол на достъп - 128 х.лв.;
- разходи за надстройка на система за персонализация и пликване на смарт карти – 227 х.лв.;
- капитализирани разходи, свързани с подготовка строителството на Касов информационен център – Пловдив – 153 х.лв. (*Приложение № 19*);
- разходи за придобиване на други активи – 14 х.лв.

БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

Към 31.12.2016 г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи с отчетна стойност в размер на 16,188 х.лв. (31.12.2015 г.: 10,841 х.лв.), които са напълно амортизирани, но продължават да се използват в стопанската дейност. Съществена част от тези активи представляват сървъри, използвани основно за тестови цели.

Към 31.12.2016 г. няма учредени тежести (ипотеки, залози) върху имотите, машините и оборудването на дружеството (31.12.2015 г.: няма).

15. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Програмни продукти</i>		<i>Вътрешно-генерирани програмни продукти от развойна дейност</i>		<i>Вътрешно-генерирани програмни продукти в процес на разработване по развойна дейност</i>		<i>Разходи за придобиване на нематериални активи</i>		<i>Общо</i>	
	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	6,117	5,133	850	638	92	140	7	68	7,066	5,979
Придобити	587	984	-	72	4	92	116	-	707	1,148
Отписани	(143)	-	-	-	-	-	-	(61)	(143)	(61)
Трансфер	7	-	-	140	-	(140)	(7)	-	-	-
Салдо на 31 декември	6,568	6,117	850	850	96	92	116	7	7,630	7,066
Нагрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	3,586	2,912	609	560	-	-	-	-	4,195	3,472
Начислена амортизация за годината	839	674	64	49	-	-	-	-	903	723
Отписана амортизация за годината	(143)	-	-	-	-	-	-	-	(143)	-
Салдо на 31 декември	4,282	3,586	673	609	-	-	-	-	4,955	4,195
Балансова стойност на 31 декември	2,286	2,531	177	241	96	92	116	7	2,675	2,871
Балансова стойност на 1 януари	2,531	2,221	241	78	92	140	7	68	2,871	2,507

16. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Инвестициите на разположение и за продажба включват участия в следните дружества:

<i>Дружество</i>	<i>страна</i>	<i>31.12.2016 BGN '000</i>	<i>% участие</i>	<i>31.12.2015 BGN '000</i>	<i>% участие</i>
Свободна безмитна зона Бургас АД	България	11	2,17	11	2,17
Централен депозитар АД	България	3	2,20	3	2,20
Общо		14		14	

17. ДЪЛГОСРОЧНИ ГАРАНЦИОННИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ

Към 31.12.2016 г. като дългосрочни гаранционни депозити в банки е представена сумата в размер на 154 х.лв. (31.12.2015 г.: 153 х.лв.), представляваща трайно блокиран срочен депозит в лева с оригинален срок три години. Дружеството е сключило договор за блокирането на този депозит с цел обезпечаване на издадена банкова гаранция от същата банка, със същия срок и за гарантиране на добро изпълнение по сключен договор за услуги.

Договорената годишна лихва е в размер на 0.75 % (2015 г.: 0.75 %).

18. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Като други нетекущи активи в отчета за финансовото състояние към 31.12.2016 г. е представена сумата в размер на 513 х.лв., основно представляваща дългосрочно предплатени разходи за сервизно обслужване на сървъри (31.12.2015 г.: 716 х.лв.).

19. УЧАСТИЕ В СЪВМЕСТНИ СПОРАЗУМЕНЕНИЯ

През 2013 г. БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД влиза в участие в съвместно споразумение по силата на договор, сключен между дружеството и БНБ. Споразумението има за цел обединяване на финансови, кадрови, технически и технологични възможности и потенциал на двете страни за съвместно проектиране и изграждане на касов и информационен център /КИЦ/. Дружеството преценява сключеното споразумение като съвместно контролирана дейност.

Дяловото участие на дружеството в съвместната дейност е определено на 68%. Задълженията на дружеството, възникващи по силата на този договор са свързани с: а) проектирането на КИЦ – съобразно дела му; б) строителство на КИЦ – съобразно дела му; и в) специфичните доставки на услуги и оборудване – само в частта на БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД.

На 20.09.2016 г. Съветът на директорите на дружеството е взел решение за прекратяване участието на БОРИКА-БАНКСЕРВИЗ АД в проекта за изграждане на касов информационен център в гр. Пловдив. Към датата на настоящия отчет все още не са писмено формализирани прекратените взаимоотношения между дружеството и БНБ, възникнали по силата на договора за съвместно изграждане на КИЦ.

Разходите, приходите и текущият финансов резултат от съвместната дейност на дружеството, са представени както следва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Приходи от съвместна дейност	-	-
Други доходи/(загуби) от съвместна дейност, нетно	(94)	-
Разходи за материали (<i>Приложение № 6</i>)	-	(1)
Разходи за външни услуги (<i>Приложение № 7</i>)	-	(103)
Други разходи за дейността (<i>Приложение № 9</i>)	(302)	(1)
Загуба от съвместна дейност	(396)	(105)
Икономия от данък върху печалбата	40	11
Нетна загуба за годината от съвместна дейност	(356)	(94)

На 5.12.2016 г. е взето решение от Съвета на директорите на дружеството за продажбата на 65 % идеални части от поземлен имот (земя) от БОРИКА-БАНКСЕРВИЗ АД на Българска народна банка. Другите доходи/(загуби) от съвместната дейността, нетно включват ефекта от продажбата на този имот, както следва:

	2016 BGN '000
Приходи от продажби на дълготрайни активи (Приложение № 5)	823
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи (Приложение № 5)	(905)
Разходи по продажбата на дълготрайни активи (Приложение № 5)	(12)
	<u>(94)</u>

Другите разходи от съвместната дейност за 2016 г. в размер на 302 х.лв. включват отписани капитализирани разходи и непризнат данъчен кредит по ЗДДС по проекта за изграждане на КИЦ (Приложение № 9).

Към 31 декември активите от съвместната дейност на дружеството са както следва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Парични средства	990	-
Идеални части от поземлен имот (земя) (Приложение № 14)	-	905
Разходи за подготовка строителство на Касов информационен център - Пловдив (Приложение № 14)	-	153
Общо активи	<u>990</u>	<u>1,058</u>

Към 31 декември 2016 г. дружеството няма пасиви, свързани със съвместната дейност (31.12.2015 г.: няма).

20. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси на дружеството към 31 декември включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Материали	175	346
Стоки	108	126
Общо	<u>283</u>	<u>472</u>

Наличните към 31 декември *материали* включват: смарт-карти, пликове за отпечатване на ПИН писма и др.

Наличните *стоки* се състоят от интегрирани модули и модеми за доокомплектоване на банкомати, карточетци, използвани за предоставяне на удостоверителни услуги.

В наличните материални запаси към 31 декември 2016 г. са включени обезценени запаси с цена на придобиване 4 х.лв. (31.12.2015 г.: 12 х.лв.)

21. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските вземания включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
<i>Вземания от клиенти</i>	1,600	1,432
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	(26)	(25)
	<u>1,574</u>	<u>1,407</u>
Предоставени аванси на доставчици за услуги	40	16
Общо	<u>1,614</u>	<u>1,423</u>

Вземанията от клиенти към 31.12.2016 г. основно са текущи и са свързани с услуги, предоставени през месец декември 2016 г. По-голямата част от тях са събрани в началото на 2017 г. Вземанията са левови и безлихвени. Основната част от вземанията са с кредитен период в рамките на 30 дни от датата на получаване на фактурата.

Възрастовата структура на непаяемите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
до 30 дни	1,395	1,251
от 31 до 90 дни	<u>158</u>	<u>128</u>
Общо	<u>1,553</u>	<u>1,379</u>

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
от 91 до 180 дни	17	20
от 181 до 365 дни	<u>4</u>	<u>8</u>
Общо	<u>21</u>	<u>28</u>

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
над 1 г.	26	25
Обезценка	(26)	(25)
	<u>-</u>	<u>-</u>

Движение на коректива за обезценка

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо в началото на годината	<u>25</u>	<u>20</u>
Отчетена обезценка	<u>6</u>	<u>8</u>
Възстановена обезценка	<u>(5)</u>	<u>(3)</u>
Салдо в края на годината	<u>26</u>	<u>25</u>

22. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

Другите текущи активи към 31 декември включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Предплатени разходи	1,180	1,085
Вземания, свързани с гаранции	63	34
Други	<u>40</u>	<u>93</u>
Общо	<u>1,283</u>	<u>1,212</u>

В стойността на вземанията, свързани с гаранции е включена предоставена гаранция на свързано лице по договор за добро изпълнение в размер на 44 х.лв.(31.12.2015 г.: няма).

Предплатени разходи за бъдещи периоди към 31 декември включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Предплатени сервизни и лицензни такси	1,100	982
Застраховки	27	46
Годишна такса RINGS	40	40
Абонамент	<u>13</u>	<u>17</u>
Общо	<u>1,180</u>	<u>1,085</u>

Тези разходи ще бъдат признати като текущи в отчета за всеобхватния доход през следващите 12 месеца.

23. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ

Депозитите в банки включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Срочни депозити с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца	4,144	7,156
Обезценка на срочни депозити с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца	(3, 380)	(3, 380)
	<u>764</u>	<u>3,776</u>
Срочни депозити в лева, с оригинален матуритет от 6 до 12 месеца	8,142	14,122
Общо	<u>8,906</u>	<u>17,898</u>

Движение на коректива за обезценка на срочни депозити в банки

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо в началото на годината	<u>3,380</u>	<u>3,568</u>
Отчетена обезценка	-	5
Трансфер на обезценка към парични средства и еквиваленти (Приложение № 24)	-	(193)
Салдо в края на годината	<u>3,380</u>	<u>3,380</u>

Корективът за обезценка на срочни депозити в банки представлява начислени суми в предходни периоди по предоставени депозити в банка, обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г.

Предоставените депозити са в лева. Договорените лихвени равнища са в рамките от 0.02 % до 0.57 % (31.12.2015 г.: от 0.15 % до 2 %).

24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и парични еквиваленти включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Срочни депозити в лева с оригинален матуритет до 3 месеца	9,011	13,065
Разплащателни сметки в лева	26,264	6,775
Обезценка на разплащателни сметки в лева	(204)	(204)
	<u>26,060</u>	<u>6,571</u>
Разплащателни сметки във валута	52	760
Парични средства в каса	2	4
Общо:	<u>35,125</u>	<u>20,400</u>

Движение на коректива за обезценка на паричните средства и парични еквиваленти

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо в началото на годината	<u>204</u>	<u>11</u>
Трансфер на обезценка от срочни депозити в банки (Приложение № 23)	<u>-</u>	<u>193</u>
Салдо в края на годината	<u>204</u>	<u>204</u>

Корективът за обезценка на паричните средства и парични еквиваленти представлява начислени суми в предходни периоди по предоставени депозити в банка, обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г.

Срочните депозити в лева с оригинален матуритет до 3 месеца са с договорена лихва от 0.13 % до 0.60 % (2015 г.: 0.01 % до 0.50 %).

Паричните средства по разплащателни сметки във валута са в щатски долари – 4 х.щ.д. и в евро – 23 х.евро (31.12.2015 г.: 355 х.щ.д. и 63 х.евро).

Лихвените равнища по разплащателните сметки в евро и лева за 2016 г. са в размер от 0 % до 0.06 % (2015 г.: от 0 % до 0.5 %). Разплащателните сметки в щатски долари не се олихвяват.

25. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Структурата на собствения капитал на дружеството към 31 декември включва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	01.01.2015 BGN '000
Основен акционерен капитал	10,639	10,639	10,639
Резерви	46,174	46,171	46,167
Нетна печалба за годината	<u>8,484</u>	<u>8,136</u> *	<u>4,322</u> *
Общо	<u>65,297</u>	<u>64,946</u>	<u>61,128</u>

*преизчислен показател

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2016 г. регистрираният акционерен капитал на БОРИКА- БАНКСЕРВИЗ АД е разпределен в 1,063,894 броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 10 лв. всяка една (31.12.2015 г. и 01.01.2015 г.: 1,063,894 броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 10 лв. всяка една).

През 2016 г. и 2015 г. няма движение в броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас.

Резервите на дружеството, включително неразпределената печалба са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	01.01.2015 BGN '000
Законови резерви	1,064	1,064	1,064
Допълнителни резерви	45,110	45,107	45,103
Неразпределена печалба	8,484	8,136 *	4,322 *
Общо	54,658	54,307	50,489

*преизчислен показател

Законовите резерви в размер на 1,064 х.лв. (31.12.2015 г. и 01.01.2015 г.: 1,064 х.лв.) включват изцяло сумите за фонд „Резервен” като са формирани от разпределение на печалбите на двете предишни слели се дружества БОРИКА АД и Банксервиз АД, съгласно изискванията на Търговския закон и уставите на дружествата. Дружеството - БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД е правопреемник на тези резерви.

Допълнителните резерви в размер на 45,110 х. лв. (31.12.2015г. : 45,107 х.лв. и 01.01.2015 г.: 45,103 х.лв.) са формирани по аналогичен на законовите резерви начин от разпределение на печалбите по решение на акционерите и могат да бъдат използвани за разпределение на дивиденди, както и за увеличение на основния капитал и за покриване на загуби.

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	45,107	45,103
Разпределение на печалбата за резерви	3	4
Салдо на 31 декември	45,110	45,107

Към 31 декември *неразпределената печалба* в размер на 8,484 х.лв. (31.12.2015 г.: 8,136 х.лв. и 01.01.2015 г.: 4,322 х.лв.), включва и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 193 х.лв. (31.12.2015 г.: 178 х.лв. и 01.01.2015 г.: 78 х.лв.), отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи съгласно *МСС 19 Пенсионни и други доходи на наети лица*.

Движението на *неразпределената печалба* включва:

	2016 BGN '000	2015 BGN '000
Салдо на 1 януари	8,136 *	4,322 *
Разпределение на печалбата за резерви	(3)	(4)
Плащане на дивиденди	(9,565)	(5,649)
Нетна печалба за годината	9,931	9,568
Актюерски загуби от последващи оценки (<i>Приложение № 13</i>)	(15)	(101)
Салдо на 31 декември	8,484	8,136 *

26. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

Описание на обектите	временна разлика 31.12.2016 BGN'000	данък 31.12.2016 BGN'000	временна разлика 31.12.2015 BGN'000	данък 31.12.2015 BGN'000	временна разлика 01.01.2015 BGN'000	данък 01.01.2015 BGN'000
Имоти, машини и оборудване	6,573	(657)	6,974	(698)	6,716	(672)
Общо пасиви по отсрочени данъци	6,573	(657)	6,974	(698)	6,716	(672)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	(3,588)	359	(3,584)	359	(3,579)	358
Предплатени суми от клиенти	-	-	(1,392) *	139 *	(1,392) *	139 *
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	(553)	55	(578)	58	(486)	49
Начисления за неползвани отпуски	(464)	46	(407)	40	(407)	40
Неизплатени възнаграждения на физически лица	(157)	16	(117)	12	(108)	11
Обезценка на материални запаси	(4)	-	(12)	1	(10)	1
Обезценка на вземания	(26)	3	(25)	3	(20)	2
Общо активи по отсрочени данъци	(4,792)	479	(6,115)	612	(6,002)	600
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	1,781	(178)	859	(86)	714	(72)

*преизчислен показател

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността, отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба през следващите отчетни периоди.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	Салдо на 1 януари 2016 година BGN'000	Признати в отчета за всеобхватния доход икономия/ (разход) BGN'000	Салдо на 31 декември 2016 година BGN'000
Имоти, машини и оборудване	(698)	41	(657)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	359	-	359
Предплатени суми от клиенти	139 *	(139)	-
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	58	(3)	55
Начисления за неползвани отпуски	40	6	46
Неизплатени възнаграждения на физически лица	12	4	16
Обезценка на материални запаси	1	(1)	-
Обезценка на вземания	3	-	3
Общо	(86)	(92)	(178)

БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

<i>Отсрочени данъчни (пасиви)/активи</i>	<i>Салдо на 1 януари 2015 година</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход икономия/ (разход)</i>	<i>Салдо на 31 декември 2015 година</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Имоти, машини и оборудване	(672)	(26)	(698)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	358	1	359
Предплатени приходи	139 *	-	139 *
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	49	9	58
Начисления за неползвани отпуски	40	-	40
Неизплатени възнаграждения на физически лица	11	1	12
Обезценка на материални запаси	1	-	1
Обезценка на вземания	2	1	3
Общо	(72)	(14)	(86)

*преизчислен показател

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи. (Приложение № 2.16).

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>2016 BGN '000</i>	<i>2015 BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	756	564
Разход за лихви за годината	22	24
Разход за текущ стаж за годината	78	67
Плащания през годината	(136)	(6)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.:	27	107
Актюерски загуби от корекции, дължащи са на минал опит	12	7
Актюерска (печалба)/загуба от промени в демографските предположения	(2)	54
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	17	46
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	747	756

Начислени суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	2016 BGN'000	2015 BGN'000
Разход за текущ стаж	78	67
Разход за лихви	22	24
Призната актюерска загуба	11	7
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 8)	111	98
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране:		
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	2	7
<i>Актюерска (печалба)/загуба от промени в демографските предположения</i>	(2)	53
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	15	41
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 13)	15	101
Общо:	126	199

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2016 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 2.5 % (2015 г.: 2.8 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и по години е както следва:
 - 2017 г. – 4.0 % спрямо нивото от 2016 г.;
 - 2018 г. – 4.0 % спрямо нивото от 2017 г.;
 - 2019 г. – 4.0 % спрямо нивото от 2018 г.;
 - 2020 г. – 4.0 % спрямо нивото от 2019 г.;
 - 2021 г. и всяка следваща година – 4.0 % спрямо нивото от предшестващата я година;
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2013 г. - 2015 г. (2015 г: 2012 г. - 2014 г.);
- темп на текучество – между 0 и 12 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2015 г.: между 0 и 12 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен

ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;

- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на:

а. ръста на заплатите

б. дисконтовата норма

в. текучество

върху сумата на разходите за текущ стаж и лихви за 2017 г. и респ. върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на разходите за 2017 г. от промяна на основните предположенията:

	Увеличение	Намаление
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	9	(8)
Изменение на дисконтовата норма	(1)	1
Изменение на текуеството	(8)	7

Ефекти върху размера на отчетеното задължение към 31.12.2016 г. от промяна на основните предположенията:

	Увеличение	Намаление
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	60	(53)
Изменение на дисконтовата норма	(53)	62
Изменение на текуеството	(57)	47

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи към 31.12.2016 г. е 7.5 години (31.12.2015 г.: 6.5 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите три години е както следва:

	<i>суми при пенсиониране по възраст и стаж</i>	<i>суми при пенсиониране по болест</i>	<i>общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Плащания през 2017 г.	96	5	101
Плащания през 2018 г.	56	5	61
Плащания през 2019 г.	88	4	92
	<u>240</u>	<u>14</u>	<u>254</u>

28. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	<i>31.12.2016 BGN '000</i>	<i>31.12.2015 BGN '000</i>	<i>01.01.2015 BGN '000</i>
Задължения към доставчици	871	306	451
Клиенти по аванси	124	44**	197**
Получени гаранции	10	10	-
Общо	<u>1,005</u>	<u>360</u>	<u>648</u>

**реклафициран показател

Задълженията към доставчици са безлихвени и по-голямата част от тях са погасени в началото на 2017 г., респ. 2016 и 2015 г.

Таблицата по-долу представя *задълженията към доставчици* по вид валута:

	<i>31.12.2016 BGN '000</i>	<i>31.12.2015 BGN '000</i>	<i>01.01.2015 BGN '000</i>
евро	634	81	96
лева	197	219	317
щатски долар	40	6	38
Общо	<u>871</u>	<u>306</u>	<u>451</u>

Всички задължения са обичайно с кредитен период от 30 дни от датата на получаване на фактурата.

29. ПРЕДПЛАТЕНИ СУМИ ОТ КЛИЕНТИ

Предплатените суми от клиенти са свързани с квалифицирани електронни подписи /КЕП/ с едногодишен и тригодишен срок на използване.

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000	01.01.2015 BGN '000
Дългосрочна част, в т.ч.:	108	51	-
<i>КЕП с тригодишен срок на използване</i>	108	51	-
Краткосрочна част, в т.ч.:	1,540	1,427	1,398
<i>КЕП с едногодишен срок на използване</i>	1,443	1,392 *	1,392 *
<i>КЕП с тригодишен срок на използване</i>	97	35 **	6 **
Общо	1,648	1,478	1,398

*преизчислен показател

** рекласифициран показател

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Данък добавена стойност	679	360
Данък върху доходите на физически лица	252	242
Корпоративен данък	40	154
Данъци при източника и други данъци	30	41
Общо	1,001	797

Данъчните задължения на дружеството към 31.12.2016 г. са текущи.

До датата на издаване на отчета на дружеството не са извършени ревизии и проверки.

За двете предишни слели се дружества, извършените проверки и ревизии са както следва:

а) БОРИКА АД:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2005 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2005 г.
- Национален осигурителен институт – до 30.06.2004 г.

б) Банксервиз АД:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2002 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2002 г.
- Национален осигурителен институт – до 11.08.2010 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

31. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социално осигуряване включват:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Задължения по неизползвани компенсирани отпуски	405	358
Задължения за социално осигуряване върху неизползван отпуск	59	49
Текущи задължения за възнаграждения	156	108
Задължения за социално осигуряване върху текущи задължения	248	222
Общо	868	737

32. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица и вид свързаност

Българска народна банка (БНБ) притежава 36.11 % (31.12.2015 г.: 36.11 %) от капитала на дружеството, като се явява основен акционер-инвеститор, а дружеството - нейно асоциирано предприятие.

На 12.12.2013 г. БОРИКА-БАНКСЕРВИЗ АД е сключило договор за съвместно проектиране и изграждане на касов и информационен център с БНБ, като двете страни по договора са контролиращи участници в съвместната дейност. През 2016 г. Съвета на директорите на БОРИКА-БАНКСЕРВИЗ АД е взел решение за прекратяване участието на дружеството в проекта (*Приложение № 19*).

Сделки със свързани лица

Осъществените през 2016 година и 2015 година сделки с Българска народна банка са както следва:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Доставки, в т.ч.:	90	106
Доставка на услуги	50	66
Годишна такса за системен оператор	40	40
Продажби, в т.ч.:	1,301	481
Разработване и поддръжка на софтуер	374	369
Обработка и пренос на информация	56	64
Услуги по БИСЕРА	25	24
Продажба на земя	823	-
Други	23	24

През 2016 г. е изплатен дивидент на Българска народна банка в размер на 3,453 х.лв. (2015 г.: 2,040 х.лв.).

Съвместна дейност

Разходите, приходите и текущият финансов резултат от съвместната дейност на дружеството с БНБ за 2016 г. и 2015 г. са представени в *Приложение 19*.

Открити разчети със свързани лица

Към 31.12.2016 г. вземанията от свързани лица са в размер на 97 х.лв. (31.12.2015 г.: 8 х.лв.) (*Приложение № 21 и Приложение № 22*).

Към 31.12.2016 г. задълженията към свързани лица са в размер на 4 х. лв. (31.12.2015 г. : 4 х.лв.).

Възнаграждения на ключов управленски персонал

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват заплати и други краткосрочни доходи в размер на 729 х.лв. за 2016 г. (2015 г.: 680 х.лв.).

33. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, лихвен и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Категории финансови инструменти:

	31.12.2016 BGN '000	31.12.2015 BGN '000
Финансови активи		
Финансови активи на разположение за продажба	14	14
Кредити и вземания в т.ч.:	45,796	39,948
Търговски вземания и други вземания	1,611	1,497
Срочни и гаранционни депозити в банки	9,060	18,051
Парични средства и парични еквиваленти	35,125	20,400
Общо финансови активи	45,810	39,962
Финансови пасиви		
Задължения към доставчици	871	306
Общо финансови пасиви	871	306

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти изцяло неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон. То поддържа и определени валутни експозиции, деноминирани в щатски долари под формата основно на банкови депозити и текущи сметки с парични средства, необходими предимно за осигуряване на бъдещи разплащания по доставки на активи за дейността, деноминирани в щатски долари.

За контролиране на валутния риск в дружеството има процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания и начина на инвестирането на паричните средства в щатски долари. През 2016 г. и 2015 г. дружеството е продало значителна част от щатските си долари, с което е минимизирало риска от евентуални бъдещи загуби в резултат на промяната в курса на долара спрямо лева.

Таблиците по-долу обобщават експозицията на дружеството към валутния риск:

<i>31 декември 2016 година</i>	<i>в USD</i>	<i>в EUR</i>	<i>в български лева</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи				
Финансови активи на разположение за продажба	-	-	14	14
<i>Кредити и вземания, в т.ч.:</i>	45	108	45,643	45,796
Търговски вземания и други вземания	38	63	1,510	1,611
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	9,060	9,060
Парични средства и парични еквиваленти	7	45	35,073	35,125
Общо финансови активи	45	108	45,657	45,810
Финансови пасиви				
Задължения към доставчици	40	634	197	871
Общо финансови пасиви	40	634	197	871

<i>31 декември 2015 година</i>	<i>в USD BGN '000</i>	<i>в EUR BGN '000</i>	<i>в BGN BGN '000</i>	<i>Общо BGN '000</i>
Финансови активи				
<i>Финансови активи на разположение и за продажба</i>	-	-	14	14
<i>Кредити и вземания, в т.ч.:</i>	726	187	39,035	39,948
Търговски вземания и други вземания	90	63	1,344	1,497
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	18,051	18,051
Парични средства и парични еквиваленти	636	124	19,640	20,400
Общо финансови активи	726	187	39,049	39,962
Финансови пасиви				
Задължения към доставчици	6	81	219	306
Общо финансови пасиви	6	81	219	306

Валутният риск спрямо промените на курса на българския лев спрямо щатския долар се наблюдава текущо, като дружеството поддържа парични средства в щатски долари в рамките на прогнозните плащания в тази валута.

Анализ на валутната чувствителност

В таблицата по-долу е представена валутната чувствителност на валутната експозиция на дружеството спрямо щатския долар при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	<i>USD</i>	
	<i>2016</i>	<i>2015</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Финансов резултат (печалба или загуба) +</i>	-	65
<i>Собствен капитал (натрупани печалби) +</i>	-	65
<i>Финансов резултат (печалба или загуба) -</i>	(-)	(65)
<i>Собствен капитал (натрупани печалби) -</i>	(-)	(65)

При увеличение с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил несъществен за 2016 г. (за 2015 г.: 65 х.лв. или 1 %). Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансовата структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството за съответния период (отчетна година).

б. Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите и стоките, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и доставчици и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара. Също така то няма практика да инвестира активно в ценни книжа. Инвестициите му във финансови активи държани и за продажба са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват.

Кредитен риск

Основните финансови активи на дружеството са под формата на парични средства, текущи и срочни депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. За ограничаване на риска относно паричните средства политика на дружеството е да оперира само с финансови институции в България с репутация и ликвидна стабилност. Едновременно те се явяват и негови акционери.

По отношение на клиентите, които са основно банките в България, политиката на дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от финансово счетоводния отдел, съгласно установената политика на дружеството. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Поради това е установен обичаен кредитен период и респ. събираемост в рамките на 30 дни.

Най-голяма концентрация на вземания към 31.12.2016 г. и към 31.12.2015 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на търговските вземания, дружеството има към следните клиенти:

	31.12.2016			31.12.2015	
	BGN'000	%		BGN'000	%
клиент 1	141	8.74%	клиент 2	136	9.53%
клиент 2	134	8.30%	клиент 4	91	6.42%
клиент 3	120	7.43%	клиент 1	88	6.18%
клиент 4	100	6.20%	клиент 5	83	5.84%

Концентрацията на вземанията от търговски банки по предоставени парични средства в разплащателни сметки и срочни депозити към 31.12.2016 г. и към 31.12.2015 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на паричните средства и парични еквиваленти и депозити в банки е както следва:

	31.12.2016			31.12.2015	
	<i>BGN'000</i>	%		<i>BGN'000</i>	%
банка 1	8,236	18.64%	банка 4	6,994	18.19%
банка 2	7,820	17.70%	банка 1	6,827	17.76%
банка 3	7,517	17.01%	банка 3	6,008	15.63%
банка 4	5,507	12.46%	банка 2	5,881	15.30%

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и не ползва привлечени кредитни ресурси. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля временно инвестиране при най-добри лихвени равнища – основно в банкови депозити с матуритет между 6 до 12 месеца.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на дружеството към датата на отчета за финансовото състояние, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането, респ. задължението е изискуемо.

<i>31 декември 2016 година</i>	<i>На</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>от 1</i>	<i>от 3 м.</i>	<i>от 6 м.</i>	<i>над</i>	<i>Общо</i>
	<i>Виждане</i>		<i>до 3 м.</i>	<i>до 6 м.</i>	<i>до 12 м.</i>	<i>12 м.</i>	
		<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи							
Финансови активи на разположение за продажба	-	-	-	-	-	14	14
Кредити и вземания, в.т.ч.:	33,544	4,971	993	84	6,056	153	45,801
Търговски вземания и други вземания	-	1,291	282	31	7	-	1,611
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	2,099	711	53	6,049	153	9,065
Парични средства и парични еквиваленти	33,544	1,581	-	-	-	-	35,125
Общо финансови активи	33,544	4,971	993	84	6,056	167	45,815
Финансови пасиви							
Задължения към доставчици	-	871	-	-	-	-	871
Общо финансови пасиви	-	871	-	-	-	-	871

БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

<i>31 декември 2015 година</i>	<i>На виждане</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>от 1 до 3 м.</i>	<i>от 3 м. до 6 м.</i>	<i>от 6 м. до 12 м.</i>	<i>над 12 м.</i>	<i>Общо</i>
		<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи							
<i>Финансови активи на разположение и за продажба</i>	-	-	-	-	-	14	14
<i>Кредити и вземания, в т.ч.:</i>	12,050	6,455	9,208	62	12,063	156	39,994
Търговски вземания и други вземания	-	1,309	171	9	8	-	1,497
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	2,097	3,732	53	12,055	156	18,093
Парични средства и парични еквиваленти	12,050	3,049	5,305	-	-	-	20,404
Общо финансови активи	12,050	6,455	9,208	62	12,063	170	40,008
Финансови пасиви							
Задължения към доставчици	-	306	-	-	-	-	306
Общо финансови пасиви	-	306	-	-	-	-	306

Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите и пасивите на дружеството лихвоносните финансови инструменти имат изразен дял в паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени срочни банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са повлияни от промените в пазарните лихвени равнища на депозитите. Основната част от лихвоносните активи (депозитите в банки) са с фиксиран лихвен процент, който се запазва непроменен до падежа на съответния депозит. Ръководството текущо наблюдава и разпределя матуритетната структура на депозитите по начин, който да осигури минимизиране на ефекта от евентуална негативна за дружествата промяна в пазарните лихвени равнища.

И към 31.12.2016 г. дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни (и за двете представени години).

<i>31 декември 2016 година</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>безлихвени</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи				
Финансови активи на разположение за продажба	-	-	14	14
<i>Кредити и вземания, в т.ч.:</i>	16,909	18,066	10,821	45,796
Търговски вземания и други вземания	-	-	1,611	1,611
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	9,055	5	9,060
Парични средства и парични еквиваленти	16,909	9,011	9,205	35,125
Общо финансови активи	16,909	18,066	10,835	45,810
Финансови пасиви				
Задължения към доставчици	-	-	871	871
Общо финансови пасиви	-	-	871	871

БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2016 г.

<i>31 декември 2015 година</i>	<i>с плаващ лихвен % BGN '000</i>	<i>с фиксиран лихвен % BGN '000</i>	<i>безлихвени BGN '000</i>	<i>Общо BGN '000</i>
Финансови активи				
<i>Финансови активи на разположение и за продажба</i>	-	-	14	14
<i>Кредити и вземания, в т.ч.:</i>	6,694	31,081	2,173	39,948
Търговски вземания и други вземания	-	-	1,497	1,497
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	18,016	35	18,051
Парични средства и парични еквиваленти	6,694	13,065	641	20,400
Общо финансови активи	6,694	31,081	2,187	39,962
Финансови пасиви				
Задължения към доставчици	-	-	306	306
Общо финансови пасиви	-	-	306	306

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби.

Справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити, дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност. Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

34. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

През м. януари 2017 г. влизат в сила промени в тарифата на дружеството, които представляват изменение в структурата и цените на услугите от разделите *Транзакции с банкови карти*, *Управление на терминални устройства* и *Услуги по БИСЕРА*. В резултат на приетите промени се очаква значително намаление на приходите по тези услуги през 2017 година.